

המכנה של הטריבורה 188

חבטות עזות בגב, הכאה באגרופים בחזה עד זוב דם, כפיתה לעמוד, נשיכות חזקות בראש והכנת קפה בתוך פה של חיילים - אלה רק חלק מטקסי הקבלה המזעזעים שהפכו למסורת בקרב מפקדים בחטיבה 188 של השריון. זה גם היה האתגר המרכזי שהתגלגל לפתחו של מפקד החטיבה אילן לביא כשנכנס לתפקידו והכל התפוצץ לו בפנים. בריאיון ראשון הוא מספר בגילוי לב איך פעל לשקם את החטיבה שעדיין לא התאוששה מחטיפת החייל גלעד שליט - וכבר נאלצה להתמודד עם אחת מפרשות ההתעללות החמורות בתולדות צה"ל

טל אריאל אמיר // צילום: אלי דסה

ריגוש קל אחז בכטנו של אלוף-משנה אילן לביא, בעת שעשה את דרכו אל מפקדת חטיבה 188 ברמת הגולן. זו לא היתה הרוח החמימה, גם לא צהלות שני ילדיו הקטנים שישבו ברכב הצבאי מאחור. באותו יום, 12 ביולי 2009, הוא סגר מעגל. כמי שהחל את דרכו ב-188 לפני כ-24 שנים, הוא היה אמור להגיע לטקס חילופי המפקד דים שבסיומו ייכנס לתפקידו כמפקד החטיבה. צלצול הסלולרי קרע את שרעפיו. על הקו היה מפקד גרוד 74, סגן-אלוף רלי מרגלית, שנכנס לתפקידו חודשיים קודם לכן. לביא הופתע, הרי ייפגשו בעוד רגע, ושיער שהמג"ד רוצה לברך אותו. "אילן, תשמע", אמר סא"ל מרגלית בטון כבד, "קודם כל שיהיה בהצלחה, אבל לא נעים לי להגיד לך, יש לנו אירוע".

בפחות מרקה סקר המג"ד בענייניו את אחד ממקרי ההתעללות הקשים שידע צה"ל ושנחשף באותו בוקר בפלוגה ז'. התרגשו תו של אל"מ לביא התנדפה באחת. "נסיים את הטקס ונטפל בזה", אמר בקצרה. מח"ט השריון ידע באותו רגע כי החלום שקיווה להגשים בשנים האחרונות, לפקד על חטיבה 188, נפתח בסיוט. במהלך נאומו בטקס סקר לביא את מאות החיילים שמילאו את הרחבה שליד האנדרטה החטיבתית. "אני מכיר באי-חירות הגדולה שנתתם בידי וזכות גדולה להחזיק בה", סיכם, "נמשיך לטפח ולהוביל את החטיבה לכל משימה". ואז נשמעו קריי-אות השמחה של החיילים. עיניו של לביא התמקרו בפלוגה אחת צוהלת ורעשנית במיוחד, פלוגת הזאבים. הוא כבר ידע שאת הימים הבאים לא יעשה בשיתות פתיחה עם המפקדים ולא באימוני מוכנות לקרב, אלא בתחקירים ארוכים שנועדו לחשוף את פרשת ההתעללות יוצאת הדופן ולמגר אותה.

ממצאי התחקיר שערך אל"מ לביא חשפו טקסי "זיבור" קשים ומשפילים, שאינם ארי פייניים לחיל השריון ושחלקם גבלו בסכנת חיים של ממש. 50 מכות חזקות בגב ללוחם שקיבל דרגה, הכאה באגרופים באזור החזה

עד זוב דם, כפיתה לעמוד בשטח פתוח בעייניים סגורות וידיים קשורות לאחור, נשיכות חזקות בראש, גלגול חיילים בתוך פודרה, בריכות שמנים וביצים שזכה לכינוי "שני-צל", מילוי פה החיילים בקמח, שאריות מזון ותבלינים עד כדי חנק, ומעשים נוספים שרק דמיון חולני יכול לייצר. את טקסי החניכה המחרידים לא ביצעו חיילים זוטרים, אלא מפקדים ותיקים ומוערכים שבחרו את לוחמי מחזור נובמבר 2008 כקורבן. זו היתה קבלת הפנים שחיכתה להם בתחילת יולי 2009. למרות קשר השתיקה שנשמר בין החיילים, רבים מהם תיעדו את ההתעללות והד-אלימות. לא למען יראו וייראו, אלא "בשביל הכיף". מאז התחלפה הפלוגה. המ"פ הודח, גם שני מפקדי מחלקות. שלושה מפקדים בכי-רים בפלוגה נשפטו בבית דין צבאי ונשלחו לרצות עונשי מאסר. גם לוחמים שהביעו הודעות עם המקרים וקיוו כי בעתיד יוכלו להתעלל בלוחמים צעירים הודחו מתפקיד לוחמה. כמעט שנה אחרי חשיפת הפרשה, נר-תרו בגרוד רק קומץ מלוחמי פלוגה ז' הוותיקה, הנבחרים על ידי המג"ד מרגלית בווכית מגדלת. פצעי הגרוד בעל המסורת והמורשת המפוארת, שקיבל לפני קצת יותר משנה את צל"ש הרמטכ"ל, מתחילים להגליר.

בשבוע שעבר הם יצאו לתרגיל גרודי שנועד לשפר את כשירותם למלחמה. פלוגת הזאבים הצטיינה במיוחד. כל ירי פגע במטרות והעלה לשמים ענני עשן. בכל פגיי-עה הרשה לעצמו המח"ט לביא לחייך מעט בנחת. "מטרה, מטרה", עקב אחרי הפגזים, דקות לפני שדילג על צריח על מנת לשוחח עם אחר מצוותי המחלקה שנודעה לשמצה. אל"מ לביא, עשרה חודשים לאחר פרשת ההתעללות אפשר להגיד שהנהוג נעקר מהשורש?

"האם זה נעקר? ברמה המהותית, ודאי. אין דברים כאלה יותר בגרוד 74. עם זאת, מתחת לפני הקרקע יש עדיין ניסיונות להחיות את טקסי החניכה. יש משחקים היררכיים, והמג"ד ואני ערניים לכך. לא נקבל כל התנהגות כזו. אבל אני לא תמים. גם בעור-לם האורחי קשה לעקור לחלוטין תופעות

"יכולנו לאבד חייל, לוחם
היה יכול לירות לעצמו
בראש מתסכול". אלוף
משנה אילן לביא

בכל טקס החיילים מציבים שלטים 'גלעד, תמיד איתך'. הם מדברים עליו בפלוגה וגם בתוך הגדוד. זה מרחף שם באופן כללי, אבל לא בכל יום ובכל שעה. חטיפתו של גלעד שליט היא נושא נאב לכל אזרחי המדינה וגם לחיילי פלוגה מ'. מצד שני יש את הפן של ההיכרות האישית שלא קיים היום בקרב הלוחמים. החיילים ששירתו עם גלעד כבר לא משרתים נא, ומבחינת החיילים היום הוא לוחם שצריך לחזור

הביקוש הנמוך לחיל השריון

"צריך לשפר את השיווק"

נתונים לקצונה. זה לא נתון שאפשר למצוא ביחידות שדה אחרות. השריון זקוק ליותר מפקדים מאשר בחיל אחר, הרי על כל שלושה חיילים בטנק כאן יש מפקד. בשריון יש יותר מפקדים על פחות חיילים. איך זה מתחבר לביקוש הלא כל כך גבוה? תפקידו לשפר את השיווק. השריון יצר בידול והיום לא מגייסים לשריון אלא לחטיבות, כריוק כמו בחי"ר. כל אחד ושיתת השיווק שלו, ולכל חטיבה יש את הייחוד שלה. איך אתה משכנע מתגייסים צעירים להגיע ל-188? "אני משכנע באופי החטיבה, במשפחתיות. היום לחטיבה יש הילה. רק לאחרונה יצא הספר 'על בלימה', שכתבו 20 מלוחמי החטיבה ואשר מספר את סיפוריה של 188 במלחמת יום כיפור. עד היום לא היה מי שיטיח את הייחוד שלה".

איך אתה משכנע מתגייסים צעירים להגיע ל-188? "אני משכנע באופי החטיבה, במשפחתיות. היום לחטיבה יש הילה. רק לאחרונה יצא הספר 'על בלימה', שכתבו 20 מלוחמי החטיבה ואשר מספר את סיפוריה של 188 במלחמת יום כיפור. עד היום לא היה מי שיטיח את הייחוד שלה".

איך אתה משכנע מתגייסים צעירים להגיע ל-188? "אני משכנע באופי החטיבה, במשפחתיות. היום לחטיבה יש הילה. רק לאחרונה יצא הספר 'על בלימה', שכתבו 20 מלוחמי החטיבה ואשר מספר את סיפוריה של 188 במלחמת יום כיפור. עד היום לא היה מי שיטיח את הייחוד שלה".

לאחר שנים שבהם היה השריון חיל לא מבוקש, נרשמת לזכותו עונה שהגיעה עם סיום מבצע "עופרת יצוקה". על כל מקום פנוי, קופצים היום אחד וחצי חיילים. בעבר, על כל חייל שרצה להתגייס לשריון היו שלושה מקומות פנויים. לדברי אל"מ לביא, בני הנוער נמשכים לחילות הווכים לחשיפה בתקשורת. "הנוער הולך, וזו בעיה של השריון היום, לאן שהשיווק הטבעי מביא אותו - שזה הפרסום בעיתונים", הוא טוען. "היתקלות של חי"ר והריגת מחבלים זוכים לתהודה רבה יותר, למרות שהשריון לא נלחם פחות והוא אחד האלמנטים המשמעותיים ביותר להכרעת קרבות יבשה. אני שמח שיש ביקוש גבוה לחטיבות חי"ר, אולם זה לא צריך לבוא אחר על חשבון השני. השריון מתקדם בצעד דים מדויקים וטובים קדימה. לראיה, אחרי המבצע בעזה הביקוש לשריון זינק קדימה כי נחשפה הלחימה של גדודי הטנקים, ראו אתם יורים ושמעו אותם".

אז זו בחירה פופוליסטית? "זו בחירה רגשית, בחירה של משהו שאתה מתחבר אליו. אנחנו בורקים כל הזמן את שביעות הרצון של החיילים. גם אלה שלא רצו להגיע לכאן מלכתחילה מרוצים מאוד ולא רוצים לעזוב. צריך לזכור שאחוז החיילים האיכותיים בשריון, בקרב חיילות היבשה, הוא גבוה מאוד. בין 60 ל-70 אחוז מהחיילים הם בעלי

נהלותנו, בתפקודנו ובערכינו". ניתן למנוע הישנות מקרים כאלה? "אני לא יכול לסמוך על זה. אין ודאות. לכן אני בודק בכל מיני כלים אובייקטיביים וסובייקטיביים. מי שסרח לא יהיה מפקד. יש לי אפס סובלנות למעשי התעללות. אני מפקד חטיבה שמכין חיילים למלחמה ולא מוכן שהארגון שלי יתנהל כמו מליציה". אתה כבר רואה את האור בקצה המנהרה? "עברנו לאחרונה סקר קצינים שנערך על ידי ייעוץ ארגוני. הסקר בחן פרמטרים כמו מוכנות למלחמה, אווירה בפלוגה, גאווה בחטיבה וכדומה. היה חשש בתחילה שבעקבות ההתעללות תהיה נסיגה בתוצאות הסקר בהשוואה לשנים קודמות. לפני שבועיים קיבלתי את התוצאות. בשמחה. גם השנה טיפסנו בהערכות. השכלנו להתמודד עם הפ"רשה, לשים אותה מאחורינו וללכת קדימה. היום כבר לא מדברים על ההתעללות, זה לא מרחף למעלה. זו חוויה שהיתה ולא נשכחה. היא לא תישכח לפחות כל תקופת כהונתי. כמח"ט אני חי עם זה".

האלימות הקשה שהיתה כלפי הלוחמים היא לא הרבר הקשה היחיד שעימו יאלץ אל"מ לביא להמשיך לחיות. פרשה כאובה נוספת מרחפת על החטיבה שלו כבר ארבע שנים כמו עצב חשוף - חטיפתו של גלעד שליט, ששירת בפלוגה מ' בגדוד 71. כשאל"מ לביא משוחח על שליט קולו משתנה. דיבורו הופך לשקט עד בלתי נשמע, מבטו נתקע בנקודה נעלמה ברחבי רמת הגולן. כששליט נחטף היה לביא מח"ט מילואים. את הכאב המלווה את החטיבה הוא קיבל בירושה מקודמיו. "מדובר בסיפור לא פתור", קולו של אל"מ לביא נסדק לראשונה. "חייל שאינו כאן הוא עדיין חי. זה לא פחות קשה מחייל שנהרג".

עד כמה שורה נוכחותו של גלעד שליט על פלוגה מ'?

"בכל טקס החיילים מציבים שלטים 'גלעד שליט, תמיד איתך'. הם מדברים עליו בתוך הפלוגה וגם בתוך הגדוד. זה מרחף שם באופן כללי, אבל לא בכל יום ובכל שעה. חטיפתו של גלעד שליט היא נושא נאב לכל אזרחי המדינה וגם לחיילי פלוגה מ'. מצד שני יש את הפן של ההיכרות האישית שלא קיים היום בקרב הלוחמים. החיילים ששירתו עם גלעד כבר לא משרתים נא, ומבחינת החיילים היום הוא לוחם שצריך לחזור".

יש עדיין תחושה של כישלון בגדוד ובחטיבה?

"כן. לא קל לחיות עם זה בימים". יש לקצינים קשר עם המשפחה? "הייתי שם פעם אחת, וכל טקס או אירוע אני מוכיח שאנחנו עדיין מחכים לגלעד. הקשר החזק של המשפחה הוא עם הסגן שלי, שהיה המג"ד של גלעד. בן דודו של גלעד משרת בחטיבה כקצין בשלישות וביום העצמאות הוא היה מצטיין ראש אגף כוח אדם". יש בפלוגה של גלעד איזו מסורת של אמנות תפלות?

"לא. הטנק שממנו נחטף גלעד עדיין משרת ונוסע וימשיך לשרת ולנסוע". מפקד הטנק והצוות מודעים לטנק ההיסטורי שאותו הם מפעילים? "לא נכנסתי לזה. גם כשהייתי מ"פ היו בפלוגה חמישה טנקים עם סימני חידרה ממלחמת קודמת. אנשים נהרגו בתוכם. יש אצלנו גם טנקים שנפגעו במלחמת לבנון השנייה והם עדיין מבצעים".

לפרק את הפלוגה. לא הופתעתי כששמעתי על ההתעללות, אבל הודעתי. העוצמה לא היתה מוכרת לי. גם בעבר היו בעיות משמעותיות אולם זה לא גלש לאלומות. היו מאבקי ותיקים-צעירים והניסיון למציאת מעמד הוא אובססיבי. שש שנים אחרי שחזרתי לג"דוד גיליתי שהמצב החריף. צחוק הגורל - בריוק יום אחד לפני שהכל התגלה שוחחתי עם החיילים ארוכות על משמעות כבוד האדם, שהוא הערך החשוב ביותר בעיניי. לא ידעתי מה קורה מתחת לפני השטח".

כיצד אתה מסביר את ההידרדרות?

"אולי קשה להאמין, אבל בפלוגה ז' יש מין גנטיקה לא מוכנת. זו תופעה שהשתרשה. פעם אחת החליטו לשנות את האופי של הפלוגה והביאו לשם בני ישיבות. מהר מאוד התברר שתופעות האלימות חלחו גם לשם".

זה נשמע כמעט כמו פלוגה מקוללת.

"ממש לא. כל השנים היא נחשבה לפלוגה גה הכי טובה מבחינה מבצעית. בני הנוער שומעים בלגן ומיד רוצים להתגייס אליה. אני מבין את המתחים שעוברים על הלוחמים והמפקדים. הם עוברים שבעה מחזורים של אימון, קו, אימון, קו. בקו החייל נמצא כל הזמן בעמדת שמירה. זו היתה שבירת המתחים שלהם. מבחינתי הבעיה הגדולה היא לא רק אלה שעשו, אלא בעיקר אלה שחטפו ורוצים שזה יחזור. הם קיבלו ורוצים להחזיר. אלה חיילים שטוענים שפגעתי להם במוטיבציה. בעיניהם זו לא היתה התעללות אלא משהו מגניב. אלו הלוחמים שצריך לשים עליהם עין כל הזמן".

שילמת מחיר אישי ננזפת.

"כן. קיבלתי הערה פיקודית ובצדק. הם היו תחת פיקודי, ההתעללות קרתה במשמרת שלי, גם אם באותם ימים פיקודי עליהם מפקדים אחרים. במצב כזה אני עדיין אחראי למשמעת שלהם".

אתה ישן טוב בלילה עכשיו?

"אני לא ישן טוב ולא אישן טוב. יש לי 320 חיילים שאני אמון על חייהם".

הטנק של גלעד שליט

המח"ט לביא (42) מגלם במראהו את דמות השריון האולטימטיבי המובעת בשירו של יורם טהר לב. עיני תכלת בוהקות, חיתוך דיבור תמציתי וערימות של אהבה חסרת גבולות לצבא ולמדינה. הוא החל את דרכו ב-188 כלוחם, הפך למפקד טנק, שירת כמ"מ ומ"פ ואף פיקד על גדוד 53. רק אחר כך יצא ל"גלות" ארוכה מהחטיבה ושירת ביחידות אחרות.

את העווע שחש עם גילוי ההתעללות הביע בסיכום תחקיר הפרשה. "האירוע הינו מחפיר, בו באו לידי ביטוי נורמות פלוגתיות בזווית ואיבוד שליטה של כל שדרת הפיקוד בפלוגה", כתב בכאב. "פלוגה ז', ובראשה המ"פ, כשלה כישלון ערכי שלא ניתן לקבלו. במקום שטגל הפלוגה ישכיל לק לוט ולקבל החיילים החדשים בחיבוק, נוצרה מציאות שבה החיילים הפכו לאנשים שמפחדים ומונעים מתוך קשר של שתיקה. תוצאת האירוע אינן רחוקות ממצב שבו מאבדים לוחם בפלוגה, לאור הפגיעות הפיזיות החמורות או ההשלכות הנפשיות הקשות. המצב כאן מטיל צל כבד על תרומתה ורמתה של חטיבה 188. אני לא מוכן לקבל נורמות כאלו. עלינו להוות דוגמה ומופת בהת-

המג"ד מרגלית: "אני מנין את המתחים ששוברים על הלוחמים והמפקדים. הם שוברים שבעה מחזורים של אימון, קו, אימון, קו. זו היתה שניית המתחים שלהם. מבחינתי הבעיה הגדולה היא לא רק אלה שעשו, אלא בעיקר אלה שחטפו ורוצים שזה יחזור. הם קיבלו ורוצים להחזיר. בעיניהם זו לא היתה התעללות אלא משהו מגניב. אלו הלוחמים שצריך לשים עליהם עין כל הזמן. לעולם לא אהיה איתם רגוע"

המח"ט לביא: "האם נושא התעללויות נעקר? ברמה המהותית, ודאי. אבל מתחת לפני הקרקע יש עדיין ניסיונות להחיות את טקסי החניכה, והמג"ד ואני ערניים לכן. לא נקבל כל התנהגות כזו. ועדיין אני לא תמים. גם בעולם האזרחי קשה לעקור לחלוטין תופעות שליליות. על גודו 74 שמו צלב בחודשים האחרונים. כל החטיבה עברה ביקורת מתוכננת של אנ"א, אבל רק בגודו 74 היתה ביקורת פתח. אני מעריך שזה קשור לפרשה"

שליליות. אנחנו עורכים ביקורת, מקיימים סקרים, כל הזמן עם היד על הדופק. על גודו 74 שמו צלב בחודשים האחרונים. כל החטיבה עברה ביקורת מתוכננת של אנ"א, אבל רק בגודו 74 היתה ביקורת פתח. אני מעריך שזה קשור לפרשת ההתעללות. בסיום הביקורת הגודו קיבל ציון גבוה מאוד והחיילים דיברו על אווירה טובה. סטינו בעבר סטייה חמורה ועכשיו אנחנו חוזרים למסלול".

כיצד השפיע פרסום המעשים על הגיוס לגודו 74?

"מחזור אחד אחר כך עלתה הרייטה לשרת בגודו ובפלוגה ב-30 אחוז".

מתערב אפילו בשירים

ביום שלישי שעבר נראו חיילי גודו 74 חרורי רוח קרב. אחרי יומיים של תרגיל גודו פניהם של לוחמי פלוגה ז' היו שחורות מפח, שערם התמלא באבק, עורם היה צרוב מהשמש היוקדת, אבל את המטרות הנייחות מולם הם לא פספסו. הם גמאו עשרות קילו-מטרים עם טנקי מרכבה 3, שיפרו עמדות, הפעילו מיסוך עשן, לעיתים פרסו זחל, ודיי-מו קרב אל מול יחידות טנקים ולוחמי חי"ר. לצידם התאמנו לוחמי גודו ההנדסה שי ייד לחטיבה ולוחמי גולני הספונים בתוך ה"נמרים", נגמ"שים הבנויים מחלק תחתון של מרכבה. עקבות ההתעללות בלוחמים, אם הם קיימים, לא באו לידי ביטוי בתרגיל. אחרות לוחמים ושיתוף פעולה ריחפו מעל שקשוק חוליות הזחלים והמרכבים.

חטיבה 188 - שעמדה בחזית הלחימה מול הצבא הסורי, ספגה אבידות רבות ביום כיפור וקציניה הוותיקים נאלצו להקימה מחדש - ירועה בעיקר כ"חטיבה משפחתית". חטיבה 7 היא זו שזכתה להילה, חטיבה 401 מתהדרת בטקום טוב באמצע עם גאות יחידה מטופחת וקשר הדוק עם לוחמי עבר. עד היום לא ברור מדוע יחידה המקפידה על ערכים, שיתופיות, שוויון ויחסי קרבה היא זו שהתמודדה עם פרשת התעללות מחפיה ושפלה. ואולי המשפחתיות היא שהובילה לשמירת המעשים בסוד זמן רב כל כך. חטיבה פחות מטרירה את המח"ט לביא והמג"ד מרגלית. הם לא מחפשים היכן זה התחיל, הם יודעים שזה נגמר במשמרת שלהם. בריאיון ראשון מספרים השניים על הגילוי, על ההפתעה, על דרכי הטיפול ועל השינה עם עין אחת פקוזה.

אלימ לביא, איך משפחתיות מתחברת להתעללות בפלוגת הזאבים?

"אני מודה שהייתי מופתע. סיימתי בחטיבה תפקיד מג"ד וחזרתי אליה אחרי תשע שנים כמח"ט. אז גיליתי משהו שהתפתח בשנים האחרונות. לא עברתי דברים כאלה כחייל ולא הכרתי אותם כמפקד כאן. לא אומר שכמפקד לא זיהיתי אירועים חריגים, אולם מעולם לא בעוצמה כזו. כשגיליתי את ההתעללות הרגשתי בעיקר כאב. זו היתה התפתחות של תת-תרבות חברתית. כל פלוגה היא ארגון חברתי המתמודד עם לחצים גבוהים מאוד, עם קנאה, עם ותיקים ועם צעירים. זו פלוגה שהשתתפה כמה חודשים במבצע עופרת יצוקה וציוניה לשבח. אלו בני הנוער של היום, הם יותר מתוחכמים מבעבר, והייתי מצפה מהם להשוף. יכולנו לראות חייל, לוחם היה יכול לירות לעצמו בראש מתסכול. אמרתי כבר בהתחלה לח

איך מח"ט משקם הטיבה לאחר מהלך-מה כזה?

"אני לא אוהב את המילה שיקום, זה אף פעם לא נגמר, זו עבודה מתמשכת. בהתחלה הטיפול היה נקודתי. מי שהיה מעורב הורח, הושעה או הורחק מהפלוגה. אחר כך מיניתי מפקד פלוגה אחר, קצין שהיה אמור לצאת ללימודים ונקרא לדגל. גייסנו צוות חדש, החלפנו את שני מפקדי המחלקה, החלפנו את הרס"פ, סגנו ושאר הסגל. היו בידינו שתי אופציות. האחת, לסגור את הפלוגה, לפרק אותה, להוריד אותה לשלושה חודשים עד לקליטת מחזור חדש. בחרנו באופציה השנייה והיא להוציא את מי שמעורב".

האמא שחשפה הכל

פרשת ההתעללות בפלוגה ז' התגלתה במקרה. ח', אמו של אחד הלוחמים, הבחינה כי על גבו סימנים אדומים גדולים והחליטו לפנות בשקט לקצינת פניות הציבור. חמט דקות אחר כך הגיע טלפון לסא"ל מרגלית המפקד הטרי של הגודו. המג"ד, שבאותו ימים היה אחראי רק לשתי מחלקות מהגודו לאחר שיתרת היחידה הופעלה בגזרה אחרת יצר מיד קשר עם האם. כעבור שלוש שעות שיחה התרצתה ח' והעבירה למג"ד או התמונות המתעדות את מסע ההשפלה ואיבוד השליטה שאפיין את הפלוגה.

התחקיר שביצעו המג"ד מרגלית, המח"ט לביא ומפקד האגודה זמיר היה חרי וברור. גו השפה הצבאית היבשה לא הצליחה להפחית מעוצמת העוררות המחירדות שנשמעו מפלוגת הלוחמים. אחד מהם, צ', שנפגע בעבר בחוזה בתאונת דרכים, סיפר על מהלומות חזקות שקיבל מהרס"פ ומשני מפקדים נוספים כדי וק במקום הפגיעה שטרם החלים. בשל הכאבים נשאר צ' במיטתו עד שעות אחר הצהריים למחרת. כשהופנה למרפאה היחידתית הורו לו מפקדיו כי יאמר שנפל עליו ארו בעת שסירר את מחסן הרס"פ. כשהגיע אל חם הביתה הוא פנה לרופא פרטי ללא ידיעת הוריו. מהבדיקות עלה כי הוא סובל מסד בעצם החזה. צ' הופנה לטיפול אצל קב"ן חייל אחר, א', הרגיש את נחת זרועו של סגן הרס"פ לאחר שהוכה נמרצות על ברחבה הפלוגתית לעיני חיילים אחרי לסיים נשך הסרס"פ את א' בראשו עד זרם. החייל ש', שהעז להתחצף, זכה למו של אגרופים לחזה, מכות וצביטת פטמו עד שסבל משטפי דם קשים ופצע פתוח בזור החזה. בנוסף עלה בתחקיר כי כל לוח המקבל דרגת סמל או רקע ירוק מתחת לא הטנקיטט זוכה למנת חבטות מכל אחד מתיקי הפלוגה. המשמעות: 50 חבטות גבו קות היכולות לגרום נזק לעמוד השדרה קצין הרפואה של החטיבה ציין בסיום החקיר כי התוצאות הפיזיות של המכות הוגדרו כסנת חיים. הוא ציין כי יש להפח את כלל החיילים שהשתתפו באירוע לו עוד הפגיעות ולטיפול נפשי.

המג"ד מרגלית לקח מיד אחריות על הנרה וטען שמדובר בכשל אישי שלו. בת האיש נרשמה הערה פיקודית. "עוד לו שראיתי את התמונות של אם החייל ידע שמדובר במשהו חמור", אומר סא"ל מרגל בגילוי לב. "בשנת 2003 סיימתי את תפדי כסמג"ד, ואני זוכר שתמיד אמרתי לו מי שיום יבוא ואהיה מג"ד 74 ואז איא

כמו מין מועדון אפל עם קללות נגר פלוגות אחרות על הקיר. זה לא היה נראה צבא בכלל. רק אחרי שקיבלתי תחקירים שביצעו לפני שנים על ידי מפקדי עבר של הפלוגה, הבנתי את השורש הרע. זו פלוגה שפורקה פעמיים על ידי מח"טים. מעכשיו לא יהיה בה יותר שורש רע, עשינו סדר. אפילו את השם של המחלקה שיניתי. הם נקראו בתחילה זאבים חיות הפרא וביטלתי את חיות הפרא. סלוגנים יוצרים סוג של הזדהות והייתה היתה הפלוגה היחידה שבה היה כינוי שלילי".

החיילים מנסים עדיין לקיים טקסי קבלה שונים?

"מספר שבועות לאחר האירוע פיתחנו את ספר הפלוגה המבצעית, מין תנ"ך של הפלוגה, דבר שלא נוצר מעולם. בעבר לכל פלוגה היו את הנהלים שלה והבנתי שצריך ליישר קו עם כולן. מאז, טקס קבלת תניכים חדשים יכול להיות גם מסע לגזרת הלחימה. בנוסף, אני לא מרשה לחיילים לקלל את חיילי הפלוגה השנייה. הם יכולים רק להלל את עצמם".

רפרטואר השירים של הפלוגות החריד את אל"מ לביא ואת סא"ל מרגלית. בשנה האחרונה אסר המג"ד על הזאבים לשיר בימי שישי בחדר האוכל. רק לאחרונה אישר מרגלית להשיב את השירה, וזאת לאחר שבדק את המילים ווידא שלא מדובר בהחלפת מהלומות מילוליות בין הפלוגות.

יילי הפלוגה שהאויב הוא לא החבר שלהם שצעיר מהם בחצי שנה, האויב נמצא 12 ק"מ מזרחית מאיתנו. הבהרתי שאם לא יהיו חברים, לא נוכל להילחם כראוי".

איך קציני הפלוגה הסבירו את התמיכה שלהם בהכאת חיילים?

"הם טענו שזו היתה מסורת, לא ראו את הנושא כלא תקין. ויהינו סממנים חריגים גם בפלוגות אחרות, אבל לא בליווי של אלימות, אלא בהקשר למעמדות וותק. ותיק יכול היה לומר לצעיר שלא יישב על הספה מסוימת וכדומה. לא נתנו ללוחמים הצעירים אפילו יום אחד של חסד. מאז הנהגנו נהלים אחרים. כל חייל צעיר מקבל שבועיים חסד שבהם מקבלים אותו בחום, מכירים לו את היחידה, משלבים אותו. בתקופה הזו הוא לא עושה תורנויות מטבח ולא שומר".

שמירה היא התעללות בחייל?

"קבלת פנים שלילית היא מבחינתי אימתן כבוד לחיילים. אצלי זה לא ככה. אנחנו צוחקים על הפומפוזיות של צבאות אחרים בעולם, כי אנחנו לא צבא של מדי שרד, אבל זה לא אומר שצריך לפתח ריטואל של טקסי וודו. בפלוגה ז' היו בפירוש טקסים כאלה. לעשות נס קפה בפה של חיילים, לגלגל אותם בפוררה וביצים, להכות אותם באכזריות. ביום שבו קיבלתי את החטיבה הגעתי עם מפקד האגודה, תת-אלוף אייל זמיר, למגורי החיילים וחשכו עיניי. המגורים נראו

↑ מלוגת הזאבים הצטיינה במיוחד. אלוף משנה לביא והמג"ד מרגלית במהלך התרגיל האחרון